Dosarul nr. 3-2810/2022, 2-22166931-12-3-15112022

HOTĂRÂRE
în numele legii

25 iunie 2024 municipiul Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

în componență:

președintele ședinței, judecătorul Viorica Dodon

grefierul Alina Roman

cu participarea:

reclamantului Ruslan Popov

avocatului Igor Hlopețchi

reprezentantului pârâtului, Daniel Pantea

examinând în ședință de judecată publică cauza în procedura contenciosului administrativ la acțiunea depusă de Ruslan Popov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu terții Uniunea Avocaților din Republica Moldova și ministrul Sergiu Litvinenco privind obligarea la emiterea actului administrativ individual favorabil,

c o n s t a t ă

La data de 15 noiembrie 2022 Ruslan Popov a depus o cerere de chemare în judecată în contencios administrativ împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu terții Uniunea Avocaților din Republica Moldova și Sergiu Litvinenco privind obligarea la emiterea actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii indică că, în fapt, la 28 iunie 2022 Comisia de licențiere a profesiei de avocat a examinat cererea dlui Ruslan Popov nr. 3-004/2022 din 30 martie 2022 privind confirmarea înlăturării stării de incompatibilitate stabilită prin hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat nr. *****din ***** prin care a fost admis în profesia de avocat cu eliberarea licenței, pentru exercitarea profesiei

de avocat, după înlăturarea stării de incompatibilitate în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (2) și art. 11 alin. (1) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură.

Prin hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu nr. 1/8/2022 din 28 iunie 2022 s-a dispus a constata înlăturarea stării de incompatibilitate stabilite prin hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat nr. *****din ***** a dlui Ruslan Popov.

Indică reclamantul Ruslan Popov că ,având la bază actul administrativ favorabil, a formulat și a depus în secretariatul Ministerului Justiției cerere înregistrată cu nr. 3- 002/20 prin care, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (2) și alin. (3), art. 21 alin. (1) lit. lit. b)-f), alin. (3) lit. a), b) și art. 22 din Legea nr. 1260-XV cu privire la avocatură din 19 iulie 2002 cu modificările introduse prin Legea nr. 215-XVI din 13 iulie 2006, în vigoare din 11 august 2006 și Legea nr. 102 din 28 mai 2010, în vigoare din 03 august 2010, a solicitat admiterea în profesia de avocat, cu anexarea în acest sens a actelor necesare pentru eliberarea licenței în exercitarea profesiei de avocat.

Invocă că până în prezent eliberarea licenței este tergiversată și refuzată neîntemeiat, în mod voalat de ministrul Sergiu Litvinenco, care este ghidat de motive de prejudecată și abuzează de funcția ocupată.

Indică că la 18 octombrie 2022 reprezentantul, avocatul Igor Hlopețchi a depus o cerere prealabilă la Ministerul Justiției care s-a dovedit a fi lipsită de șanse reale de succes. În conjunctura acestor evenimente, reclamantul se consideră îndreptățit să se adreseze cu o acțiune în justiție.

Motivează reclamantul că acțiunea o înaintează în ordinea prevederilor Codului administrativ.

Totodată, indică că în acord cu art. 10 din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (în continuare Legea cu privire la avocatură), profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetățenia Republicii Moldova, în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, are diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputație ireproșabilă și a fost admisă în profesia de avocat după susținerea examenului de calificare.

Sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care dețin titlul de doctor, precum și cele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcțiile respective, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat. De aceleași drepturi și în aceleași condiții beneficiază și persoanele care, după demisia din funcția de judecător și procuror, au continuat să activeze în domeniul dreptului.

Persoana care a depus cerere de eliberare a licenței pentru exercitarea

profesiei de avocat nu se consideră persoană cu reputație ireproșabilă și cererea ei nu se admite în cazul în care: a) a fost condamnată anterior pentru infracțiuni grave, deosebit de grave, excepțional de grave săvârșite cu intenție, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale; b) nu au fost stinse antecedentele penale pentru comiterea altor infracțiuni; c) anterior a fost exclusă din avocatură sau i s-a retras licența pentru acordarea asistenței juridice din motive compromițătoare; d) a fost concediată din cadrul organelor de drept din motive compromițătoare sau a fost eliberată, din aceleași motive, din funcția de judecător, notar, consultant juridic sau funcționar public; e) comportamentul sau activitatea ei este incompatibilă cu normele Codului deontologic al avocatului; f) prin hotărârea instanței judecătorești, s-a stabilit un abuz prin care ea a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Prevederile alin. (3) se aplică și avocaților stagiari. Avocatul are dreptul să dețină ștampilă personală.

Conform art. 43 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură, hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat pot fi contestate în contencios administrativ. În calitate de temei pentru respingerea cererii reclamantului a servit exclusiv pretinsa lipsă a unei reputații ireproșabile.

Invocă că, analizînd minuțios sensul și spiritul art. 10 alin.(3) din Legea cu privire la avocatură ce vizează cazurile care denotă lipsa reputației ireproșabile, desprinde într-o manieră certă că această listă este exhaustivă și nu admite interpretări extensive defavorabile. Astfel, norma citată stabilește că nu se consideră persoană cu reputație ireproșabilă și cererea ei nu se admite în cazul în care: a) a fost condamnată anterior pentru infracțiuni grave, deosebit de grave, excepțional de grave săvârșite cu intenție, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale; b) nu au fost stinse antecedentele penale pentru comiterea altor infracțiuni; c) anterior a fost exclusă din avocatură sau i s-a retras licența pentru acordarea asistenței juridice din motive compromițătoare; d) a fost concediată din cadrul organelor de drept din motive compromițătoare sau a fost eliberată, din aceleași motive, din funcția de judecător, notar, consultant juridic sau funcționar public; e)comportamentul sau activitatea ei este incompatibilă cu normele Codului deontologic al avocatului; f) prin hotărârea instanței judecătorești, s-a stabilit un abuz prin care ea a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Atrage atenția asupra conduitei autorității pârâte, că motivul nesoluționării cererii depuse de Popov Ruslan rezidă în faptul că Sergiu Litvinenco care ocupa funcția de Ministru al Justiției exterioriza motive de prejudecată și ținea cu tot dinadinsul să uzurpeze controlul asupra organelor de autoadministrare din domeniul justiției. O conduită infracțională nu satisface dezideratele impuse de art. 31 și art. 118 Cod administrativ, or, în motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de

vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. În cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

Atrage atenția că, în acest context, neîndeplinirea operațiunii tehnice de eliberare a licenței, constituie un viciu juridic esențial, suficient pentru a determina obligarea autorității pârâte să elibereze licența.

Invocă că, nimeni, nici măcar Sergiu Litvinenco nu este în drept de a pune la îndoială autonomia și independența Uniunii Avocaților din Republica Moldova și a structurilor ei interne, precum și nici discreția decizională materializată în hotărârile adoptate însă pentru a se evita arbitrariul, instanța de judecată este obligată să verifice în corespundere cu rigorile art. 225 Cod administrativ, dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;
b) a luat în considerare toate faptele relevante;
c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;
d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Reclamantul mai indică că autoritățile publice, în special Ministrul Justiției, trebuie să-și exercite mandatul, prin structurile sale, de o manieră care să consolideze percepția publică potrivit căreia în profesia de avocați sunt admise doar persoanele care întrunesc standardele menționate mai sus, în mod nediscriminatoriu. Prin urmare, o față a monedei este reprezentată de principiul autoguvernării acestei profesii, iar cealaltă față – de existența unor proceduri corecte, care nu subminează în mod nerezonabil încrederea publică în profesia de avocat.

Atrage atenția că urmare a examinării excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea cu privire la avocatură, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a menționat în Hotărârea sa din 03 iulie 2018 că, în măsura în care sunt ridicate probleme ce țin de drepturile fundamentale ale persoanei, pretins a fi încălcate prin adoptarea hotărârilor de către Comisia de licențiere, instanțele de contencios administrativ trebuie să efectueze un control care să asigure protecția efectivă a acestor drepturi, în conformitate cu Constituția, cu jurisprudența Curții Constituționale, cu Convenția Europeană și cu jurisprudența Curții Europene. În schimb, dacă sunt ridicate probleme teoretice privind baremul stabilit și punctajul acordat de către Comisia de licențiere, instanțele de contencios administrativ nu trebuie să-și substituie viziunea lor cu cea a Comisiei de licențiere, ci să verifice doar dacă hotărârea Comisiei este una rezonabilă.

Cere reclamantul Ruslan Popov admiterea acțiunii, constatarea faptului neexaminării de către Ministerul Justiției în termen de 30 de zile a cererii depuse privind eliberarea licenței de avocat în temeiul hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din 28 iunie 2022, precum și neeliberarea licenței, obligarea Ministerului Justiției al Republicii Moldova să elibereze licența de avocat în temeiul hotărârii Comisiei de licențiere din 28 iunie 2022.

La 08 mai 2023 reclamantul Ruslan Popov a înaintat o cerere prin care și-a concretizat pretențiile, solicitând inclusiv și anularea în tot ca fiind ilegală a Hotărârii nr. 05/2-3176 din 14 aprilie 2023 a secretarului de stat a Ministerului Justiției, Stanislav Copețchi cu privire la respingerea cererii privind eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

Reprezentantul Ministerului Justiției Daniel Pantea a depus referință la acțiune. În motivele referinței indică că la 15 noiembrie 2022 reclamantul a demarat acțiune în contradictoriu cu Ministerul Justiției cu privire la constatarea faptului neexaminării în termen, constatarea neemiterii licenței și obligarea la emiterea actului administrativ individual favorabil. la 8 mai 2023 reclamantul a depus o cerere de concretizare a cerințelor, prin care solicită constatarea faptului neexaminării de către Ministerul Justiției în termenul de 30 de zile a cererii cu privire la eliberarea licenței de avocat, anularea integrală a Hotărârii nr. 05/2-3176 din 14 aprilie 2023 cu privire la respingerea cererii privind eliberarea licenței de avocat și obligarea Ministerului Justiției să elibereze licența de avocat în temeiul Hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din 28 iunie 2022.

Întemeiază argumentele făcând referire că, în principal, la motivele de ilegalitate reclamantul se fundamentează pe următoarele aspecte: actul administrativ contravine art. 118 Cod administrativ; actul administrativ nu conține nici un motiv obiectiv de refuz în eliberarea licenței; actul administrativ contravine art. 137 Cod administrativ; procedura administrativă contravine art. 60 Cod administrativ.

Reprezentantul pârâtului invocă că la 30 iunie 2022 reclamantul a depus o cerere la Ministerul Justiției cu privire la eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

La 20 iulie 2022 Ministerul Justiției, întru verificarea cerințelor pentru exercitarea profesiei de avocat, a solicitat Procuraturii Generale și Consiliului Superior al Procurorilor informații cu privire la procedura administrativă de eliberare din funcție a Domnului Ruslan Popov și a actelor care confirmă plecarea onorabilă a acestuia din funcția de procuror (fapt dovedit prin scrisoarea cu nr. 01/6455 din 20 iulie 2022).

Adaugă că, tot la 20 iulie 2022, Ministerul Justiției a solicitat Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova

comunicarea actelor și informațiilor privind corespunderea solicitantului Ruslan Popov la criteriile de onorabilitate și reputație prevăzute în special la art. 10 alin. (4) lit. d) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură.

Prin răspunsul Consiliului Superior al Procurorilor cu nr. 5-06d/22-2289 din 09 august 2022 Ministerul Justiției a fost informat că, potrivit Hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-32/2022 din 17 februarie 2022, CSP a luat act de demersul Procurorului General interimar Dumitru Robu și a dispus remiterea materialelor aferente subiectului respectiv Procurorului General interimar pentru demararea procedurilor administrative. Alte informații Consiliul Superior al Procurorilor nu a comunicat.

La 29 iulie 2022 Comisia de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova a comunicat Ministerului Justiției că potrivit Ordinului Procurorului General interimar nr. 497-p din 28 martie 2022 s-a dispus încetarea raporturilor de serviciu cu procurorul Ruslan Popov începând cu 28 martie 2022. Totodată, s-a indicat că Colegiul de disciplină și etică pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor are în examinare două proceduri în privința lui Ruslan Popov privind fapte care ar putea constitui abateri disciplinare. Mai mult, a fost indicat că și faptul că Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în trei cauze penale în privința ex-procurorului Ruslan Popov. Ulterior, Ministerului Justiției i-a devenit cunoscut și faptul că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani se află în examinare cauza penală în învinuirea lui Ruslan Popov și alții în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 330 alin. (2) Cod penal (dosar nr. 1-22087562-12-1-21062022).

Adaugă reprezentantul pârâtului că în contextul informațiilor indicate, la 14 aprilie 2023 Ministerul Justiției a emis Hotărârea cu nr. 05/23176 prin care a hotărât a se refuza în eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat domnului Ruslan Popov.

Drept motiv de refuz Ministerul Justiției s-a bazat pe înscrisurile acumulate de la CSP, Uniunea Avocaților și Procuratura Generală, inclusiv existența pe rolul instanței de judecată a cauzei penale de învinuire a lui Ruslan Popov în baza art. 330 alin. (2) Cod penal, circumstanțe care au condiționat aplicarea la caz a prevederilor art. 10 alin. (4) lit. b) și d) din Legea 1260/2012 cu privire la avocatură, și anume, persoana nu are reputație ireproșabilă și nu poale fi admisă la examen, nici nu i se eliberează licența pentru exercitarea activității de avocat dacă: b) are antecedente penale nestinse pentru comiterea altor infracțiuni sau interdicții aplicate pentru comiterea acestora; d) a plecat din funcția de judecător, procuror, notar, executor judecătoresc, administrator autorizat, consultant juridic, funcționar public sau din alte organe din domeniul dreptului în circumstanțe care nu sunt onorabile.

Referitor la alegația reclamantului precum că actul administrativ contravine

art. 118 Cod administrativ menționează că este unul declarativ, or, hotărârea din 14 aprilie 2023 întrunește respectarea prevederilor art. 118 Cod administrativ, corespunzător include atât motivarea în drept, cât și în fapt, inclusiv descrierea succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului administrativ.

Legat de considerentul reclamantului precum că actul administrativ nu conține nici un motiv obiectiv de refuz în eliberarea licenței, îl califică ca unul declarativ și pur subiectiv, or, Ministerul Justiției a înserat clar motivele care au stat la baza emiterii actului administrativ, luând în considerare toate faptele relevante cazului.

Sub acest aspect notează că în sensul Legii nr. 1260/2012 cu privire la avocatură, profesia de avocat este exercitată de persoane calificate și abilitate, conform legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții lor.

Reprezentantul pârâtului indică că din sensul logico-juridic al normelor Codului deotologic al avocaților, al Legii nr. 1260/2012 cu privire la avocatură și prin prisma Cartei principiilor fundamentale ale avocatului european, principiile fundamentale ale avocatului rezultă cert că reclamantul cu câteva dosare penale în derulare aflate în procedura Procuraturii Anticorupție, inclusiv un dosar penal aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, precum și cu două proceduri disciplinare, nu poate satisface criteriul de reputație ireproșabilă, or, la caz fiind incidente prevederile art. 10 alin. (4) lit. b) și lit. d) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură.

Argumentează că conform art. 92 Cod administrativ, autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele. (2) Autoritatea publică ia în considerare toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților, în speță Ministerul Justiției, în cumulul probatoriului administrat la dosarul administrativ și ținând cont de prevederile legale, întemeiat a emis actul administrativ individual defavorabil.

În concluzie, solicită instanței de judecată respingerea integrală a acțiunii formulate de Ruslan Popov împotriva Ministerului Justiției cu privire la anularea actului administrativ, ca neîntemeiată și nefondată.

În ședința de judecată reclamantul Ruslan Popov și reprezentantul acestuia, avocatul Igor Hlopețchi au susținut integral acțiunea și au solicitat admiterea ei conform motivelor de fapt și de drept invocate.

În ședința de judecată reprezentantul autorității publice pârâte, Pantea Daniel a pledat pentru respingerea cererii de chemare în judecată, din motivele de fapt și de drept indicate în referință și susținute în dezbaterile judecătorești.

În ședința de judecată terții Sergiu Litvinenco și Uniunea Avocaților din Republica Moldova, nu s-au prezentat. Instanța a dispus examinarea în absența lor.

Din materialele dosarului rezultă că urmare a unor proceduri judiciare, prin hotărârea Comisiei de Licențiere profesiei de avocat nr. 1/8/2022 din 28 iunie 2022, Ruslan Popov a fost admis în profesia de avocat (filele 2-3 din dosarul administrativ)

Prin cererea din 30 iunie 2022 reclamantul a solicitat Ministerului Justiției eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat (fila 1 din dosarul administrativ)

Prin hotărârea nr. 05/2-3176 din 14 aprilie 2023 Ministerul Justiției a refuzat în eliberarea licenței (filele cauzei 63-65).

Drept urmare, reclamantul a sesizat instanța de contencios administrativ cu acțiune în obligare.

În sensul art. 20 și art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană poate înainta o acțiune în contencios administrativ, dacă revendică încălcarea prin activitatea administrativă a unei autorități publice a unui drept legitim sau a unei libertăți stabilită prin lege. Cu privire la acțiunea în contencios administrativ decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform Codului administrativ.

Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Prin urmare, hotărârea Ministerului Justiției nr. 05/2-3176 din 14 aprilie 2023 prin care s-a refuzat eliberarea licenței de avocat este un act administrativ individual defavorabil pentru reclamant.

Instanța de judecată reține că admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit prevederilor art. 39 Cod administrativ, (1) controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Instanța menționează că la art. 17 Cod administrativ se dă noțiunea dreptului vătămat, în sens material, iar noțiunea „*revendică încălcarea*" din dispozițiile normelor art. 189 și art. 207 alin. (1) lit. e) Cod administrativ relevă un aspect procesual și se referă la dreptul reclamantului de a înainta acțiunea în contencios administrativ.

Reclamantul are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în *prima facie* – circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc. – probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat.

Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1 Cod administrativ) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

Reclamantul este destinatarul ordinului contestat.

Noțiunea „*revendică încălcarea*" nu echivalează cu noțiunea „*vătămarea dreptului*". „*Revendicarea încălcării*" justifică dreptul reclamantului în sens procesual de a înainta acțiunea în contencios administrativ, iar „*vătămarea dreptului*" se dovedește prin probațiune, fiind o problemă de fond. Astfel, constatarea vătămării dreptului de fiecare dată trebuie să fie un element de fond, altfel, acțiunea trebuie examinată în fond de către instanța competentă pentru a nu îngrădi accesul la justiție (art. 6 CEDO, 20 Constituția R.M., art. 39 Cod administrativ).

În temeiul art. 191 alin. (1) Cod administrativ, controlul de legalitate a actelor Ministerului Justiției este de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or, aceste acte nu se regăsesc în excepțiile de la art.191 alin. (2) și (3) Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Având în vedere lipsa de răspuns la cererea din 30 iunie 2022, la data de 18 octombrie 2022 reclamantul a depus o cerere prealabilă la Ministerul Justiției.

Așadar, reclamantul a respectat procedura prealabilă.

Acțiunea înaintată de către reclamant reprezintă o acțiune în obligare în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. b) Cod administrativ. Or,

elementul central al obiectului acțiunii în constă în obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual.

În sensul enunțat, art. 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ prevede că acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

Acțiunea în contencios a fost înaintată la data 15 noiembrie 2022, fapt care denotă respectarea termenului de înaintare a acțiunii de către reclamantul Ruslan Popov.

Instanța de judecată constată că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) Cod administrativ în privința acțiunii de contencios administrativ înaintată de Ruslan Popov nu se regăsesc, prin urmare, acțiunea este admisibilă.

În conformitate cu art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Studiind materialele cauzei, instanța de judecată reține că argumentele de bază ale Ministerului Justiției (invocate în hotărârea Ministerului Justiției nr. 05/2-3176 din 14 aprilie 2023), care au fost puse la fundamentul refuzului în eliberarea licenței de avocat reclamantului Ruslan Popov, se rezumă la existența stării de incompatibilitate, fapt semnalat inclusiv de către Comisie de Licențiere a UAM prin scrisoarea nr. 1-056/2022 din 29 iulie 2022 (filele 11-12 din dosarul administrativ).

Instanța de judecată menționează că legalitatea acțiunilor Ministerului Justiției se analizează din perspectiva a două aspecte: natura juridică a incompatibilității și caracterul obligatoriu al hotărârii judecătorești definitive. Relevant pentru justa soluționare a speței este și faptul că, în mod firesc, soluția autorității pârâte urma a fi fundamentată pe circumstanțele existente la momentul depunerii de către reclamant a cererii privind accederea în profesia de avocat (procuror în demisie), chiar dacă circumstanțele existente la momentul depunerii cererii privind eliberarea licenței s-au schimbat (din materialele cauzei rezultă că la etapa examinării cererii reclamantului privind eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, ultimul nu mai exercita funcția de procuror).

Ministerul Justiției invocă prezența incompatibilităților, și anume, prin prisma faptului că în privința reclamantului la momentul emiterii Hotărârii de refuz sunt și faptul demisiei neonorabile a reclamantului prin prisma prevederilor art. 56 lit. a) din Legea nr. 3/2016.

Instanța de judecată notează că starea de incompatibilitate presupune situația în care persoana pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă calitate sau activitate. Elementul cheie care determină existența stării de incompatibilitate, reprezintă exercitarea simultană a două funcții.

Conform art. 14 alin. (1) Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016, funcția de procuror este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, precum şi cu alte activități remunerate sau neremunerate.

Totodată, potrivit anexei la Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, nr. 199 din 16 iulie 2010, procurorii sunt persoane cu funcții de demnitate publică.

Conform art. 12 alin. (1) Legea nr. 199/2010, demnitarul nu este în drept să desfășoare orice altă activitate remunerată, cu excepția activităților didactice şi științifice.

La fel, starea de incompatibilitate este reglementată la art. 11 alin. (1) lit. a) Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 (în redacția în vigoare la momentul depunerii cererii privind accederea în funcția de avocat), profesia de avocat este incompatibilă cu oricare funcție retribuită, cu excepția funcțiilor legate de activitatea științifică şi didactică, precum şi de activitatea în calitate de arbitru al judecății arbitrale (arbitrajului).

În opinia instanței de judecată, având în vedere statutul de demnitate publică al reclamantului, eventuala procedură de soluționare a stării de incompatibilitate este reglementată la art. 12 alin. (3) din Legea nr. 199/2010, situația de incompatibilitate urmează să înceteze în decursul unei luni din momentul apariției acesteia, dacă legea specială ce reglementează activitatea acestui demnitar nu stabilește alt termen. Dacă demnitarul nu va întreprinde acțiuni în vederea eliminării incompatibilității, iar starea de incompatibilitate este constatată prin actul de constatare rămas definitiv, mandatul acestuia va înceta înainte de termen, în condițiile art. 22.

În cazul reclamantului starea de incompatibilitate se poate naște doar din momentul eliberării licenței de avocat, adică, obținerii statutului de avocat.

Respectiv, la momentul actual (până la eliberarea licenței), starea de incompatibilitate efectiv nu există.

În context se menționează că prin Hotărârea Comisiei de licențiere nr. 1/8/2022 din 28 iunie 2022, s-a constatată înlăturarea stării de incompatibilitate stabilite anterior prin Comisia de licențiere a profesiei de avocat nr. *****din ***** a dlui Ruslan Popov.

Mai mult, însăși Legea nr. 1260/2002 la art. 13 alin. (1) lit. b) stabilește expres consecințele apariției stării de incompatibilitate – suspendarea activității.

În lumina celor menționate, angajamentul pe propria răspundere al reclamantului invocat de către autoritatea pârâtă în motivarea actului administrativ

contestat, este irelevant, odată ce legea stabilește expres efectele apariției stării de incompatibilitate precum și procedura de soluționare a acesteia, la caz – fiind încetat mandatul de procuror, iar atare funcții incompatibile nu mai există.

La fel, instanța de judecată constată că autoritatea pârâtă își arogă competențe improprii, or, potrivit art. 6 lit. b) și c) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, aceasta reprezintă una din funcțiile de bază ale Autorității Naționale de Integritate.

Din analiza minuțioasă a conduitei autorității publice pârâte, se desprinde că nesoluționărea cererii depuse de Ruslan Popov, în termeni legali, induce concluzia că Ministerul Justiției exteriorizează motive de prejudecată și ține cu tot dinadinsul să uzurpeze controlul asupra organelor de autoadministrare din domeniul justiției. Or, pârâtul, potrivit Hotărârii emise la 14 aprilie 2023 cu privire la respingerea eliberării licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, concluzionează motivul ca fiind „*privind neîntrunirea de către domnul Ruslan Popov a cerințelor de reputație ireproșabilă, este fortificată și prin constatarea incidenței în speță și a prevederilor art. 10 alin. (4) lit. d) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, confirmată prin faptul că nici Consiliul Superior al Procurorilor și nici Procuratura Generală nu au comunicat careva acte sau informații din care să rezulte demisia onorabilă a domnului Ruslan Popov din funcția de procuror*”.

Așadar, instanța reține că o atare constatare nu are o bază faptică, mai mult ca atât, prin actele prezentate de către Consiliul Superior al Procurorilor, precum și de către Procuratura Generală (filele 22-24 din dosarul administrativ.) se reține că nu a fost dat un calificativ că deține o reputație proastă, or, aceasta urmează a fi apreciată de către organele abilitate.

Concomitent, cu privire la motivul derulării cauzelor penale în privința reclamantului Ruslan Popov, instanța reține că potrivit Cazierului Judiciar eliberat pe numele reclamantului din 30 iunie 2022 (fila cauzei 34), acesta nu deține de informații cu privire la antecedente penale stinse sau nestinse și nu este anunțat în căutare, iar poziția pârâtului nu au fost confirmată prin probe pentru susținerea poziției. O conduită infracțională nu satisface deziderateleimpuse de art. 31 și art. 118 Cod administrativ, or, în motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. În cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului, etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

În acest context, neîndeplinirea operațiunii tehnice de eliberare a licenței, constituie un viciu juridic esențial, suficient pentru a determina obligarea autorității pârâte să elibereze licența solicitată de reclamant, conform prevederilor legale.

Astfel, instanța de judecată reține că dreptul reclamantului de a accede în profesia de avocat și, respectiv, de a obține licența de avocat, din perspectiva jurisprudenței CtEDO, repunerea în discuție a unor situații soluționate definitiv constituie o încălcare a articolului 6 §1 din Convenţie.

Având în vedere cele expuse, instanța de judecată reține că prin actul administrativ contestat, autoritate publică pârâtă a neglijat un drept constatat printr-un act judecătoresc irevocabil și incorect a determinat existența unei stări de incompatibilitate, fapt care determină caracterul ilegal al actului administrativ contestat.

În rezultat, analizând deficiențele admise pe parcursul procedurii administrative din partea Ministerul Justiției al Republicii Moldova, instanța conchide că unica modalitate de remediere a drepturilor reclamantului în situația dedusă spre examinare este anularea hotărârii Ministerului Justiției al Republicii Moldova nr. 05/2-3176 din 14 aprilie 2023, cu obligarea Ministerului Justiției al Republicii Moldova de a emite actul administrativ individual favorabil în privința reclamantului Ruslan Popov privind eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, conform Legii.

În conformitate cu art. art. 195, 224 alin. (1) lit. b), 225, 231 și 232 Cod administrativ, art. art. 236, 238-240 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ş t e

Se admite acțiunea depusă de Ruslan Popov.

Se anulează Hotărârea Ministerului Justiției al Republicii Moldova nr. 05/2-3176 din 14 aprilie 2023 Cu privire la respingerea cererii privind eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat și se obligă Ministerul Justiției al Republicii Moldova să-i elibereze reclamantului Ruslan Popov licența de avocat în temeiul Hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din Republica Moldova nr. 1/8/2022 din 28 iunie 2022.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Râşcani).

Președintele ședinței,
judecătorul Viorica Dodon